

“SCHULDGRADEN” IN HET SCHADEVERZEKERINGSRECHT

Waar hebben we het over?

A. Inleiding

Een aantal wettelijke en polisbepalingen:

I. Vervallen bepalingen uit het oude Wetboek van Koophandel

Art. 276:

“Geene verliezen of schade door eigen schuld van eenen verzekerde veroorzaakt komen ten laste van den verzekeraar. Hij vermag zelfs de premie te behouden of te vorderen, indien hij reeds begonnen had eener gevaar te lopen”.

Art. 294:

“De verzekeraar is ontslagen van de verplichting tot voldoening der schade indien hij bewijst dat de brand door merkelijke schuld of nalatigheid van den verzekerde zelve veroorzaakt is”.

II. De relevante bepaling in het huidig Burgerlijk Wetboek

Art. 7:952:

“De verzekeraar vergoedt geen schade aan de verzekerde die de schade met opzet of door roekeloosheid heeft veroorzaakt”.

III. Enkele willekeurige polisbepalingen, veelal in de vorm van uitsluitingen

- a. *“Aan de verzekeringsovereenkomst kunnen ongeacht de soort dekking, geen rechten worden ontleend indien:
de schade door de verzekeringnemer of een verzekerde is veroorzaakt met opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld”.*
- b. *“Van deze verzekering is uitgesloten schade aan respectievelijk verlies van het vaartuig en/of inboedel:
Veroorzaakt door of ten gevolge van opzet of roekeloosheid van verzekerde”.*
- c. *“De verzekeraar keert niet uit als de schade is veroorzaakt of verergerd door een ernstige mate van schuld (= merkelijke schuld), roekeloosheid of opzet van de verzekeringnemer of een verzekerde”.*
- d. *“De verzekering biedt geen dekking indien de schade het gevolg is van opzet of grove schuld van de verzekerde”.*

In de getoonde poliscitaten komen nagenoeg alle variaties voor zoals deze in de praktijk te vinden zijn.

B. Potentieel verschil polisbepaling/wettelijke bepaling

Wel dient gerealiseerd te worden dat begrippen in polisbepalingen niet per definitie hetzelfde zijn of hetzelfde dienen te worden uitgelegd als de wettelijke begrippen. Indien in het kader van de polisbepalingen er onduidelijkheden zijn en/of er sprake is van een leemte zal veelal, anders dan bij wettelijke begrippen, aan de hand van de u wel bekende Haviltex-criteria, moeten worden beoordeeld hoe de leemte en/of onduidelijkheid moet worden opgevuld respectievelijk uitgelegd. Als Haviltex reminder: “van belang is alsdan de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan een bepaling mochten toekennen en hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verlangen. In dat verband kan mede van belang zijn tot welke maatschappelijke kringen partijen behoren en welke rechtskennis van zulke partijen kan worden verwacht”.

C. Invloed redelijkheid en billijkheid

In het kader van de gevolgen van het contractueel uitsluiten van dekking als gevolg van een opzet/schuldgraad is ook nog van belang te realiseren dat artikel 6:248 BW met name lid 2 daarvoor een stokje kan steken. Dat artikel houdt immers in dat een als gevolg van de overeenkomst geldige regel niet van toepassing is voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. In dit verband verwijs ik naar HR 12-01-2007, NJ 2007, 371, een uitspraak die in dit geval ten nadele van de verzekerde lijkt uit te pakken. (Zie ook HR 23-04-2010, NJ 2010, 454).

D. Procesrechtelijk uitstapje

Alvorens de diverse opzet/schuldgraden te gaan bespreken even nog kort een (waarschijnlijk overbodige) procesrechtelijke opmerking. De bewijslast terzake van een beroep op een uitsluiting en derhalve ook op een uitsluiting die een bepaalde opzet/schuldgraad bevat rust op de verzekeraar. Met andere woorden de verzekeraar zal moeten stellen en bewijzen dat de verzekeringnemer of de verzekerde de schade ten gevolge van een aan hem toe te rekenen (uitgesloten) opzet/schuldgraad heeft veroorzaakt. Slechts indien de verzekeraar daarin slaagt hoeft er niet uitgekeerd te worden.

De bewijslast van het zojuist besproken, in het kader van 6:248 (2) BW, onaanvaardbaar zijn van de toepassing van een op zich geldige regel, rust op diegene die op die onaanvaardbaarheid een beroep doet.

E. Rangorde

Hoe dienen nu de diverse opzet/schuldgraden zoals ook terug te vinden in de deels oude wettelijke bepalingen en polisuitsluitingen gerangschikt te worden? Ik laat u bij deze een schema zien, dat is ontleend aan een publicatie van Prof. Mendel.

SCHEMA

opzet als oogmerk

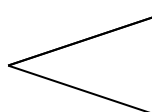
opzet als zekerheidsbewustzijn

opzet als waarschijnlijkheidsbewustzijn

opzet als mogelijkheidsbewustzijn

Voorwaardelijk opzet
(desbewust de aanmerkelijke kans
aanvaarden dat de gedraging letsel of
schade tot gevolg zal hebben)

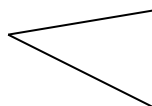
grove schuld
(= roekeloosheid)

bewust

onbewust

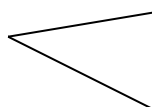
merkelijke schuld

bewust

onbewust

schuld

bewust

onbewust

Opzet (in de diverse varianten) staat bovenaan als meest ernstige “schuldgraad” en als lichtste graad van schuld geldt (gewone) eigen schuld. Ik merk daarbij overigens op dat sommige auteurs nà schuld zoals vermeld in het schema, ook nog de schuldgraad “lichte schuld” kennen. Ik meen echter dat zulks nauwelijks te rechtvaardigen is en in het kader van het verzekeringsrecht niet zinvol is.

De verdere onderverdeling in bewust en onbewust is thans voor het verzekeringsrecht meer een theoretische dan praktische. Slechts bij grove schuld/roekeloosheid heeft het (wellicht) enige relevantie.

In de literatuur wordt van bewuste roekeloosheid gesproken als iemand bewust is van de aanmerkelijke kans op schade of letsel die zijn gedraging meebrengt, maar denkt dat dit gevolg toch zal uitblijven. Van onbewuste roekeloosheid is sprake indien iemand de aanmerkelijke kans op schade of letsel die zijn gedraging meebracht zich niet realiseerde, doch dat wel had behoren te doen.

F. **Oude c.q. verouderde begrippen**

Alvorens een verdere toelichting en invulling te geven van het schema merk ik op dat het schema een tweetal begrippen bevat, welke voorheen wettelijke begrippen waren, doch thans als zodanig niet meer. Ik heb het dan over “grove schuld” en “merkelijke schuld”. Deze begrippen komen, zoals ik reeds eerder heb laten zien, nog wel voor in polisbepalingen.

FI. **Grove schuld**

Bij grove schuld in het schema staat “(= roekeloosheid)”. Dat deze begrippen synoniem zijn volgt uit de parlementaire geschiedenis van artikel 7:952 BW. In het eerste ontwerp van dat artikel werd gesproken niet over roekeloosheid, doch over grove schuld. Terzijde merk ik op dat in het toenmalig ontwerp niet het begrip merkelijke schuld (zoals toen te vinden in artikel 294 Wetboek van Koophandel) werd overgenomen, omdat men in het nieuwe verzekeringsrecht tot uitdrukking wilde brengen dat er sprake moest zijn van de zwaarste schuldgraden en dat hield (toen) in opzet of grove schuld.

In een later ontwerp van artikel 7:952 BW is het oorspronkelijk begrip “grove schuld” vervangen door het begrip “roekeloosheid” zoals het thans is te vinden in het huidig BW. Blijkens de toelichting op dat ontwerp heeft de vervanging plaatsgevonden zonder dat een inhoudelijke wijziging werd beoogd.

F2. **Merkelijke schuld**

Ook het begrip “merkelijke schuld” was te vinden in artikel 294 Wetboek van Koophandel oud, is als wettelijk begrip niet teruggekeerd in welke wet dan ook. Artikel 294 Wetboek van Koophandel betrof een artikel in het kader van Brandverzekering. Het heeft een kleurrijke reeks van uitspraken opgeleverd met name ten aanzien van brandstichting. Niettegenstaande het feit dat het uit de wet is verdwenen, blijft het van belang omdat het, zoals ik reeds eerder heb laten zien, nog wel in de contractuele polisbepalingen als zodanig voorkomt. De reden daarvoor was c.q. is dat verzekeraars het (nieuwe) begrip “roekeloosheid” in art. 7:952 BW te diffuus vonden en het gewent achten om het vertrouwde begrip merkelijke schuld te blijven hanteren. Het Verbond heeft dienaangaande zelfs een standaardtekst aangereikt.

Naar algemeen zowel in literatuur als in jurisprudentie wordt aangenomen is merkelijke schuld een lichtere vorm van schuld dan grove schuld/roekeloosheid en een zwaardere vorm van schuld dan (gewone) eigen schuld. Ik kom daarop terug.

G. De diverse opzet/schuldgraden nader bezien

GI. Opzet

De diverse gradaties van opzet komen uit het strafrecht. Het onderscheid is het navolgende.

Opzet als oogmerk doet zich voor als iemand willens en wetens handelt. De schade of letsel als gevolg van de handeling was een bewuste aanleiding die handeling te verrichten.

In geval van opzet als zekerheidsbewustzijn is het oogmerk niet op de schade of op het letsel gericht, maar wordt wel gerealiseerd dat dit het zekere (noodzakelijke) gevolg zal zijn van het handelen en dat desondanks niet van die handeling wordt afgezien.

Bij opzet als waarschijnlijkheidsbewustzijn moet worden gedacht aan schade of letsel dat waarschijnlijk uit de handeling zou kunnen voortkomen, doch dat niet 100% vast staat. De kans op schade is wel groot, maar desondanks heeft de dader de kans op de schade bewust aanvaard.

Van opzet als mogelijkheidsbewustzijn is sprake indien gerealiseerd wordt dat de schade mogelijk uit de handeling zal kunnen voortkomen, hoewel de kans niet erg groot is. Desondanks heeft de dader bewust de kans op de schade aanvaard. De mogelijkheid van schade wordt op de koop toe genomen.

Het waarschijnlijkheidsbewustzijn en het mogelijkheidsbewustzijn als twee laagste gradaties van opzet, worden gezamenlijk aangeduid als voorwaardelijke opzet: Een handeling wordt verricht, waarbij bewust de kans wordt aanvaard dat de handeling schade tot gevolg zal hebben.

G2. Roekeloosheid

Onmiddellijk na de opzetvarianten komt roekeloosheid. Zoals reeds eerder aangeduid is roekeloosheid synoniem aan het oude begrip “grove schuld”, zoals dat in het oorspronkelijke ontwerp van artikel 7:952 BW stond. In de Memorie van Toelichting op dat ontwerp werd verwezen naar de terminologie van de Hoge Raad in het arrest, Codam/Merwede (12 maart 1954, NJ 54, 386). Hoge Raad omschreef in dat arrest “grove schuld” als “*een in laakbaarheid aan opzet grenzende schuld*”. Waar blijkens de toelichting op de vervanging van grove schuld door roekeloosheid werd gesteld dat er geen inhoudelijke wijziging werd beoogd, betekent dit dat voor het begrip roekeloosheid (zoals thans te vinden in artikel 7:952 BW) aansluiting moet worden gezocht bij de terminologie van de Hoge Raad in het arrest Codam/Merwede. Met andere woorden roekeloos is “*een in laakbaarheid aan opzet grenzende schuld*”.

Wel is door en met het gebruik van het “kale” begrip roekeloosheid in 7:952 BW, de wettelijke bepaling niet beperkt tot bewuste roekeloosheid. Dit laatste begrip, dat op andere plaatsen in het wetboek wel voorkomt – zie bijvoorbeeld artikel 6:170 (3) BW, artikel 7:658 (2) BW, artikel 7:661 BW, artikel 8:388 (5) BW en 8:1108 BW –, werd te beperkt geacht, althans legde op de verzekeraars een nagenoeg onmogelijke bewijslast, omdat alsdan de innerlijke gesteldheid van de verzekerde ten tijde van zijn gedragingen bewezen zou moeten worden.

Wat is nu het verschil tussen bewuste roekeloosheid en voorwaardelijke opzet? Bij bewuste roekeloosheid wordt er vanuit gegaan dat de dader de kans op de schade wel realiseerde, maar er vanuit ging dat deze schade niet zou ontstaan. Bij voorwaardelijke opzet aanvaardt de dader bewust de kans op schade en realiseert zich dat de schade kan intreden doch neemt die schade op de koop toe. Met andere woorden de kans(schatting) op schade kan voor voorwaardelijke opzet en bewuste roekeloosheid hetzelfde zijn, maar de dader gaat er anders mee om. Een klein voorbeeldje verduidelijkt dit: bij voorwaardelijke opzet aanvaardt de dader de kans op schade, pleegt de handeling en als de schade niet intreedt, zal de dader denken: “*Dat valt mee*”. Bij bewuste roekeloosheid zal de dader in zo’n geval denken: “*Ik had niet anders verwacht*”.

G3. Merkelijke schuld

Zowel uit de literatuur als, zoals eerder aangestipt, uit de Memorie van Toelichting op de eerste versie van artikel 7:592 BW blijkt, is merkelijke schuld een mindere gradatie van schuld dan roekeloosheid.

Dat het een zwaardere schuldgraad betreft dan “gewone schuld” volgt uit het arrest van de Hoge Raad, bekend onder de naam “Keulse autodiefstal” (17 juni 1988, NJ 1988, 966) betreffende een kostbaarhedenverzekering. Het betrof sieraden ter waarde van NLG 250.000,- gelegen in een kofferbak van een in de binnenstad van Keulen achtergelaten geparkeerde en goed afgesloten Ford Mustang met een Nederlands kenteken, waar overigens op de achterbank nog een lammy coat - waarde NLG 1.600,- - deels zichtbaar was. De auto werd gestolen. Materieel gaat die zaak over een beroep van de verzekeraar op artikel 276 Wetboek van Koophandel (oud) maar de Hoge Raad geeft een interpretatie van artikel 294 Wetboek van Koophandel (oud). De Hoge Raad overweegt:

“In cassatie onbestreden zijn de oordelen van het Hof, dat de polisvoorwaarden een beroep op eigen schuld van de verzekerde niet uitsluit en dat het, nu het weinig met de aard van de onderhavige verzekering zou stroken de verzekeraar een beroep op artikel 276 K toe te staan zo vaak als aan de verzekerde zelf enig verwijt van verlies of beschadiging kan worden gemaakt, gerechtvaardigd kan zijn de mogelijkheid tot inroeping van voormeld artikel te beperken tot gevallen van merkelijke schuld”.

Uit de uitspraak kan worden afgeleid dat indien verzekeraars zich zouden willen beroepen op artikel 276 WvK er meer moet zijn dan gewone schuld. De zogenaamde “ongelukjes van alledag”, waarvan verzekerde mogelijk een “verwijt” kan worden gemaakt, vallen niet onder de uitsluiting van destijds 276 Wetboek van Koophandel. Immers voor dergelijke ongelukjes biedt een verzekering juist dekking. Als geen mens meer een foutje maakt, worden verzekeringen uiteindelijk overbodig; er is geen kans op schade.

De Hoge Raad laat op voormelde overweging volgen:

“Met het woord “merkelijke” in artikel 294 wordt aangeduid dat niet voldoende is dat de verzekerde enige, al is het slechts lichte, schuld heeft, maar dat sprake moet zijn van een ernstige mate van schuld”.

Ten aanzien van de begrenzing van merkelijke schuld met de daarboven liggende schuldgraad roekeloosheid merkte de Hoge Raad met betrekking tot een brandverzekering op, bij arrest van 3 februari 1989 (NJ 1990, 477), dat er sprake is van een te beperkte rechtsopvatting van het begrip merkelijke schuld, indien wordt uitgegaan van de door de eisers in cassatie gehanteerde maatstaven:

1. *“Dat de verontachtzaming zo ernstig moet zijn dat zij gelijk te stellen is met opzettelijk handelen of in ernst daaraan grenst”* en
2. *“de dader zich ervan bewust had moeten zijn dat de brand het rechtstreeks en onmiddellijk gevolg van zijn nalatigheid zou zijn”.*

Als voormelde maatstaven zouden worden aangelegd bij “merkelijke schuld” dan is er geen onderscheid meer met roekeloosheid.

In de latere jurisprudentie is de uitleg van het begrip merkelijke schuld aanzienlijk verduidelijkt. Zo spreekt het Hof Den Haag (30 juni 1998, S&S 2000, 116) in het kader van een transportverzekering van:

“In ernstige mate van tekort schieten in de zorg ter voorkoming van schade”.

Dit citaat duidt er reeds op dat er bij merkelijke schuld sprake moet zijn van een zekere mate van het verwijtbaar schenden van bepaalde zorgplicht ter voorkoming van schade. Roekeloosheid daarentegen duidt op het zich realiseren van de schade, lichtzinnig met die informatie omgaan en vervolgens (de potentieel) schade veroorzakende handeling verrichten.

Anders en kort door de bocht gezegd: merkelijke schuld richt zich meer op het voorkomen van de schade, roekeloosheid richt zich meer op het doen ontstaan van de schade.

De nadruk op het voorkomen van schade in het begrip merkelijke schuld komt uitdrukkelijk tot uiting in het arrest van de Hoge Raad van 4 april 2003 (NJ 2004, 536) betreffende een brandverzekering. De Hoge Raad overwoog:

“Aan artikel 294K ligt de gedachte ten grondslag dat de verzekeraar bij de beoordeling van het risico dat hij krachtens de te sluiten overeenkomst zal gaan lopen, ervan mag uitgaan dat de verzekerde niet zozeer tekort schiet in de zorg ter voorkoming van de schade dat er sprake is van merkelijke schuld (HR 19 juni 1992 NJ 1993, 555). Met het begrip merkelijke schuld in artikel 294K wordt een ernstige mate van schuld aangeduid. Bij lichtere graden van schuld blijft de verplichting tot uitkering van de (brand)verzekeraar in stand, omdat minder ernstige vormen van nalatigheid en onvoorzichtigheid nu juist zijn te rekenen tot de gevaren waartegen de verzekering dekking biedt. Bij de beantwoording van de vraag welke mate van zorg de verzekeraar van de verzekerde mag verwachten, kan als uitgangspunt gelden dat van de verzekerde mag worden verwacht, dat hij zich onthoudt van gedragingen waarvan hij weet of behoort te weten dat er een aanmerkelijke kans bestaat dat deze tot schade zullen leiden. Van merkelijke schuld in de zin van 294K is derhalve ook sprake, indien het gaat om een gedraging die, al is de verzekerde zich daar niet van bewust, naar objectieve maatstaven een zodanige aanmerkelijke kans op schade met zich meebrengt dat de betrokken verzekerde zich van dat gevaar bewust had behoren te zijn en door zich van die gedraging niet te onthouden in ernstige mate tekort schiet in de zorg ter voorkoming van schade.”

Als “extraatje” overweegt de Hoge Raad daaropvolgend:

“Voor het aannemen van merkelijke schuld in de zin van artikel 294K is niet vereist dat de verzekerde heeft gehandeld in het bewustzijn dat de schade het gevolg van zijn handelen kan zijn en dat hem in zoverre in subjectieve zin een verwijt treft”.

Met andere woorden: de Hoge Raad bevestigt dat er sprake is van merkelijke schuld indien er in ernstige mate onvoldoende zorg wordt betracht om de schade te voorkomen. Voorts valt naar mijn mening uit het arrest van de Hoge Raad af te leiden dat het voor de aanwezigheid van een bepaalde schuldgradatie niet uitmaakt of er sprake is van bewust of onbewust handelen, althans nalaten.

G4. Gewone (eigen) schuld

Gewone schuld in verzekeringstechnische zin is die mate van “verwijtbaar” handelen die ongelukjes van alle dag veroorzaken. Gewone schuld werd als zodanig genoemd in artikel 276 Wetboek van Koophandel. Het is niet teruggekeerd in het huidige BW. De bepaling zoals te vinden was in artikel 276 Wetboek van Koophandel en die de verzekeraar de mogelijkheid bood om dekking te weigeren ingeval van eigen gewone schuld, vond haar oorsprong in de transportverzekeringspraktijk in de 18/19^e eeuw. Nadat een ladingbelanghebbende zijn goederen ten vervoer had aangeboden, moest hij maar hopen dat het goed aankwam. Dientengevolge werd van de vervoerder een uiterste zorg verwacht ten aanzien van uitrusting van het schip en het voltooien van de reis. De vervoerder kon zich dan ook niet tegen eigen schuld verzekeren, omdat de veiligheid van de bemanning, de lading en eventuele reizigers vereisten, dat de meest grote zorg werd betracht ten aanzien van uitrusting van schepen en het voltooien van de reis. Het werd dan ook strijdig geacht met de goede zeden om toe te laten dat de vervoerder de gevolgen van eigen fouten op een ander kon afwentelen.

Praktisch gezien was de eigen schuld bepaling in artikel 276 Wetboek van Koophandel al grotendeels uit de gratie geraakt. In vele polissen werd gerenuntiëerd aan artikel 276 Koophandel. Bij sommige verzekeringen lag het zelfs naar de aard van de verzekering al voor de hand dat eigen schuld als uitsluiting onbestaanbaar was. Denk daarbij aan de aansprakelijkheidsverzekeringen.

Verzekeringen die thans het dichtste bij komen bij een uitsluiting met een “lichte” graad van schuld zijn veelal de verzekeringen die het risico van verlies of diefstal van roerende verzekerde zaken dekken. Die verzekeringen kennen veelal een uitsluiting voor “schuld” aan de zijde van de verzekerde, doorgaans in de vorm van een clause die de verzekerde verplicht gegeven de omstandigheden de normale voorzichtigheid in acht te nemen ter voorkoming van verlies en van diefstal van verzekerde zaken.

H. Artikel 7:952 BW

Met dit artikel moeten we het wettelijk gezien thans doen voor wat betreft alle schadeverzekeringen. Opmerking verdient echter dat hetgeen is bepaald in artikel 7:952 BW van regelend recht is, met andere woorden partijen kunnen bij een verzekeringsovereenkomst afwijken van het bepaalde in genoemd artikel. Zo is bijvoorbeeld verzekering tegen gevolgen van eigen roekeloos gedrag mogelijk. Daar staat tegenover dat ook overeengekomen kan worden dat de verzekerde een grote mate van voorzichtigheid in acht moet nemen, dan waartoe hij op basis van artikel 7:952 BW gehouden zou zijn, teneinde dekking te kunnen ontlenuen.

Er is evenwel een “bovengrens” aan wat verzekerd kan worden. De bovengrens wordt getrokken door artikel 3:40 BW waarin, kort gezegd, staat vermeld dat een rechtshandeling, in casu het sluiten van een overeenkomst van schadeverzekering, naar de inhoud of strekking niet in strijd mag zijn met de openbare orde of goede zeden. Met andere woorden: indien er een dergelijke verzekering is die, in het licht van de openbare orde of goede zeden, tot onaanvaardbare uitkeringen zou leiden, is deze nietig. In het algemeen wordt aangenomen dat daarvan in ieder geval sprake is bij de twee zwaarste vormen van “schuld” te weten opzet als oogmerk en opzet als zekerheidsbewustzijn.

Ten aanzien van de grens wijs ik ten slotte op het zgn. Bierglas arrest van de Hoge Raad (30 mei 1975, NJ '76, 572) betreffende een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren.

De feiten waren als volgt. Een zekere meneer Muller (de latere dader) was tezamen met twee andere jongelui door de heer Bruggink (het latere slachtoffer) verwijderd uit een

horecagelegenheid te Nijmegen, waarna Bruggink het hek achter hen dicht had gedaan. Muller heeft toen in zijn woede over deze verwijdering een bierglas, dat hij in zijn hand hield, tegen het hek gegooid. Glasscherven troffen Bruggink in zijn linkeroog waardoor hij naar alle waarschijnlijkheid het licht in dat oog voorgoed zal moeten missen.

Bruggink spreekt Muller aan, die op zijn beurt een beroep doet op de AVP-polis bij De Goudse. In de polisvoorwaarden van de Goudse is uitgesloten de aansprakelijkheid voor de schade, welke opzettelijk is veroorzaakt. De Goudse weigert dekking omdat de schade van Brugging door Muller opzettelijk is veroorzaakt, waarbij meer in het bijzonder wordt gedacht aan voorwaardelijke opzet.

De Hoge Raad overwoog:

“Dat echter

- al moge voor de toepassing van strafrecht het opzet van de dader zich uitstrekken tot in deze geest aan zijn daad verbonden gevolgen -

een goede grond ontbreekt om bij verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid de ongeschreven rechtsregel, dat aansprakelijkheid voor door de verzekerde opzettelijk veroorzaakte schade, ook zonder uitsluiting bij de polisvoorwaarden,

in het algemeen niet door de verzekering wordt gedekt,

omdat in zoverre de overeenkomst in strijd is met de goede zeden en/of openbare orde,

uit te breiden tot de schade door de verzekerde aan een derde toegebracht met voorwaardelijke opzet naar de zojuist vermelde omschrijving”.

Uit het Bierglas arrest vloeit derhalve een ieder geval voort dat ook voorwaardelijk opzet (in het kader van een aansprakelijkheidsverzekering) verzekeraar is. In de literatuur wordt nog gestreden of dat ook het geval zou kunnen zijn bij andere vormen van schadeverzekering. De tendens is dat dat wel het geval is.

Rotterdam, 21 oktober 2013